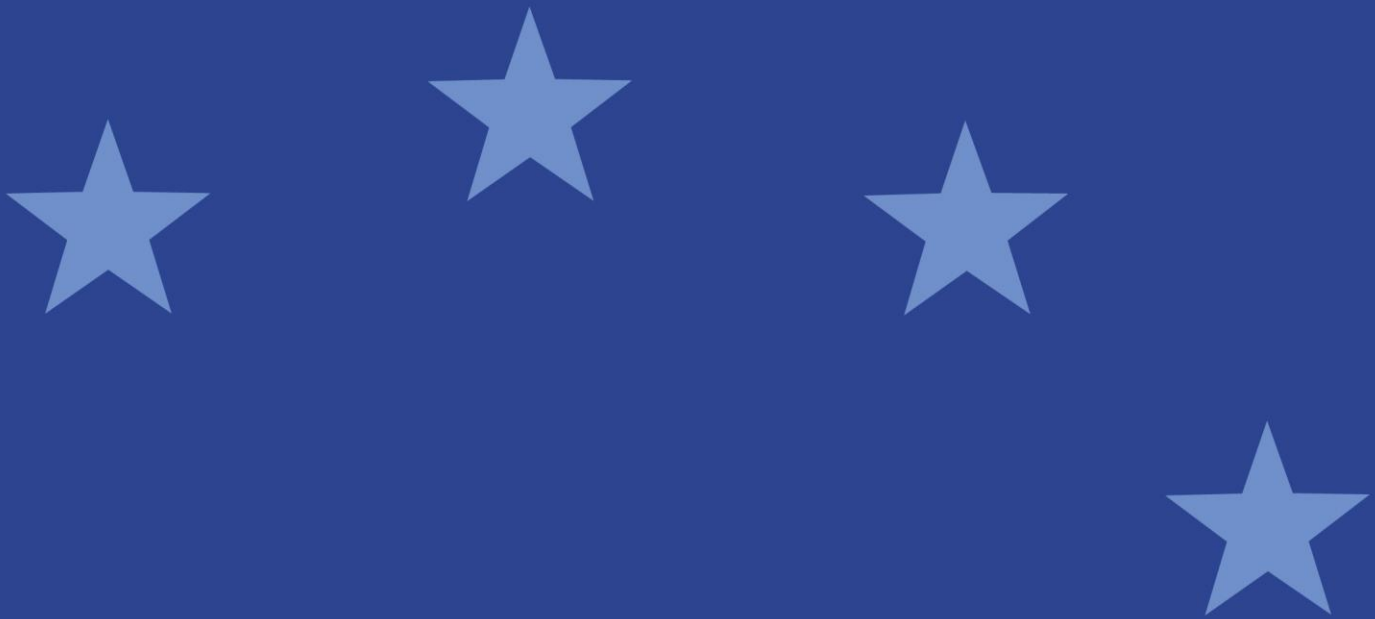

European Securities and
Markets Authority

Κατευθυντήριες γραμμές

Προσαρμογή των μέτρων διακοπής διαπραγμάτευσης και δημοσιοποίηση των διακοπών της διαπραγμάτευσης στο πλαίσιο της οδηγίας MiFID II

Πίνακας περιεχομένων

1	Πεδίο εφαρμογής.....	3
2	Ορισμοί.....	4
3	Σκοπός.....	5
4	Συμμόρφωση και υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων.....	6
4.1	Καθεστώς των κατευθυντήριων γραμμών.....	6
4.2	Υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων.....	Error! Bookmark not defined.
5	Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το άρθρο 48 παράγραφος 5 της οδηγίας MiFID II: ..	7
5.1	Προσαρμογή των παραμέτρων μεταβλητότητας.....	7
5.2	Εξωτερικές κοινοποιήσεις κατά την ενεργοποίηση της διακοπής της διαπραγμάτευσης.....	9

1 Πεδίο εφαρμογής

Ποιος;

1. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές απευθύνονται τόσο σε τόπους διαπραγμάτευσης που επιτρέπουν ή καθιστούν δυνατή τη διενέργεια αλγοριθμικών συναλλαγών στα συστήματά τους όσο και σε αρμόδιες αρχές.

Τι;

2. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές αποσαφηνίζουν τις διατάξεις του άρθρου 48 παράγραφος 5 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ (MiFID II)¹
3. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές δεν αφορούν αποκλειστικά κάποιον συγκεκριμένο τύπο μέτρων διακοπής της διαπραγμάτευσης, αλλά εφαρμόζονται αδιακρίτως σε όλους τους μηχανισμούς που θα μπορούσαν δυνητικά να διαθέτουν οι τόποι διαπραγμάτευσης σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 5 της οδηγίας MiFID II.

Πότε;

4. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται από τις 3 Ιανουαρίου 2018.

¹ ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 349-496

2 Ορισμοί

5. Οι όροι που χρησιμοποιούνται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές έχουν την έννοια που τους δίδεται στην οδηγία MiFID II, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά. Επιπλέον, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

Μέτρα διακοπής της διαπραγμάτευσης

Μηχανισμοί τους οποίους πρέπει να διαθέτουν οι τόποι διαπραγμάτευσης σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 5 της οδηγίας MiFID για την προσωρινή διακοπή ή τον περιορισμό της διαπραγμάτευσης σε περίπτωση σημαντικής μεταβολής της τιμής ενός χρηματοπιστωτικού μέσου.

Διακοπή της διαπραγμάτευσης

Η διακοπή της διαπραγμάτευσης περιλαμβάνει τους ακόλουθους τύπους μηχανισμών:

- Μηχανισμούς που διακόπτουν τη συνεχή διαπραγμάτευση, στους οποίους περιλαμβάνονται:
 - μηχανισμοί οι οποίοι διακόπτουν τη διαπραγμάτευση μιας συγκεκριμένης κινητής αξίας για δεδομένο χρονικό διάστημα κατά το οποίο δεν εκτελούνται συναλλαγές ούτε καθορίζονται νέες τιμές, και
 - μηχανισμοί οι οποίοι μετατρέπουν τη διαπραγμάτευση από συνεχή σε στιγμιαία (δημοπρασία). Κάτι τέτοιο μπορεί να συμβεί κατόπιν συναλλαγής ή εισαγωγής εντολής που θα οδηγούσε στην πραγματοποίηση συναλλαγής εκτός των στατικών ορίων τιμών που έχουν προκαθοριστεί από τον τόπο διαπραγμάτευσης.
- μηχανισμούς που παρατείνουν την περίοδο προγραμματισμένων ή μη προγραμματισμένων δημοπρασιών σε περίπτωση απόκλισης των τιμών από την προκαθορισμένη τιμή αναφοράς στο τέλος της δημοπρασίας.

3 Σκοπός

6. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές έχουν ως στόχο την ανάπτυξη κοινών προτύπων τα οποία θα λαμβάνουν υπόψη οι τόποι διαπραγμάτευσης για την προσαρμογή των μέτρων διακοπής της διαπραγμάτευσης που εφαρμόζουν και, γενικότερα, τη διασφάλιση συνεκτικής εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 48 παράγραφος 5 της οδηγίας MiFID II.

4 Συμμόρφωση και υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων

4.1 Καθεστώς των κατευθυντήριων γραμμών

7. Το παρόν έγγραφο περιέχει κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 48 παράγραφος 13 της οδηγίας MiFID II και συμπληρώνονται με κατευθυντήριες γραμμές που θεσπίζει το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 (κανονισμός ESMA)². Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού ESMA, οι αρμόδιες αρχές και οι συμμετέχοντες στις χρηματοοικονομικές αγορές καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να συμμορφωθούν προς τις κατευθυντήριες γραμμές και τις συστάσεις.
8. Οι αρμόδιες αρχές προς τις οποίες απευθύνονται οι κατευθυντήριες γραμμές θα πρέπει να συμμορφώνονται ενσωματώνοντάς τες στις εποπτικές πρακτικές τους, ακόμη και όταν συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές απευθύνονται πρωτίστως σε συμμετέχοντες στις χρηματοοικονομικές αγορές.

4.2 Υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων

9. Οι αρμόδιες αρχές προς τις οποίες απευθύνονται οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές οφείλουν να κοινοποιούν στην ESMA κατά πόσον συμμορφώνονται ή προτίθενται να συμμορφωθούν προς τις κατευθυντήριες γραμμές, αναφέροντας τους λόγους της ενδεχόμενης μη συμμόρφωσης, εντός δύο μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσής τους από την ESMA σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ στη διεύθυνση smk@esma.europa.eu. Εφόσον η ως άνω προθεσμία παρέλθει άπρακτη, οι αρμόδιες αρχές θεωρείται ότι δεν συμμορφώνονται. Υπόδειγμα για τις κοινοποιήσεις διατίθεται στον δικτυακό τόπο της ESMA.
10. Οι συμμετέχοντες στις χρηματοοικονομικές αγορές δεν υποχρεούνται να γνωστοποιούν κατά πόσον συμμορφώνονται προς τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.

² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/77/ΕΚ (ΕΕ L 331 της 15.12.2010, σ. 84).

5 Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το άρθρο 48 παράγραφος 5 της οδηγίας MiFID II:

5.1 Προσαρμογή των παραμέτρων μεταβλητότητας

11. Τα μέτρα διακοπής της διαπραγμάτευσης που εφαρμόζουν οι τόποι διαπραγμάτευσης θα πρέπει να χρησιμοποιούν τιμές αναφοράς οι οποίες αντανακλούν τη μεταβλητή συμπεριφορά του σχετικού μέσου με αξιόπιστο και συνεπή τρόπο και, ανάλογα με την περίπτωση, θα πρέπει να μπορούν να βασίζονται σε εξωτερικές τιμές αναφοράς.
12. Οι τόποι διαπραγμάτευσης θα πρέπει να προσαρμόζουν τα μέτρα διακοπής της διαπραγμάτευσης που εφαρμόζουν σύμφωνα με προκαθορισμένη μέθοδο υποστηριζόμενη από στατιστικά στοιχεία, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα στοιχεία, ανάλογα με την περίπτωση:
 - **Τη φύση του χρηματοπιστωτικού μέσου:** για να λάβουν επαρκώς υπόψη τη φύση του χρηματοπιστωτικού μέσου, οι τόποι διαπραγμάτευσης θα πρέπει να προσαρμόζουν τα μέτρα διακοπής της διαπραγμάτευσης τουλάχιστον στο επίπεδο μιας κατηγορίας χρηματοπιστωτικού μέσου και, ανάλογα με την περίπτωση, σε μεγαλύτερο επίπεδο ανάλυσης, λαμβανόμενων υπόψη, με συνδυαστικό τρόπο, των λοιπών παραμέτρων που περιγράφονται στη συνέχεια. Για τον σκοπό αυτόν, οι κατηγορίες χρηματοπιστωτικών μέσων θα πρέπει να βρίσκονται:
 - για μη μετοχικά χρηματοπιστωτικά μέσα, στο επίπεδο των κατηγοριών περιουσιακών στοιχείων όπως ορίζεται στο παράρτημα III του κανονισμού RTS 2³ για τη διαφάνεια των μη μετοχικών χρηματοπιστωτικών μέσων (δηλ. ομολογιών, δομημένων χρηματοοικονομικών προϊόντων, πιλοποιημένων παραγώγων, παραγώγων επί επιτοκίων, μετοχικών παραγώγων, παραγώγων επί εμπορευμάτων, συναλλαγματικών παραγώγων, πιστωτικών παραγώγων, παραγώγων που αναφέρονται στο σημείο 10 του τμήματος Γ του παραρτήματος I της οδηγίας MiFID II, χρηματοοικονομικών συμβάσεων επί διαφορών και δικαιωμάτων εκπομπής), και
 - για μετοχικά χρηματοπιστωτικά μέσα, στο επίπεδο των κατηγοριών χρηματοπιστωτικών μέσων που περιγράφονται στον πίνακα 2 του παραρτήματος III του κανονισμού RTS 1⁴ για τη διαφάνεια μετοχικών χρηματοπιστωτικών μέσων,

³ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2017/583 της Επιτροπής, της 14ης Ιουλίου 2016, σχετικά με τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 600/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων όσον αφορά ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τις απαιτήσεις διαφάνειας για τους τόπους διαπραγμάτευσης και τις επιχειρήσεις επενδύσεων ως προς τις ομολογίες, τα δομημένα χρηματοπιστωτικά προϊόντα, τα δικαιώματα εκπομπής και τα παράγωγα (ΕΕ L 87 της 31.3.2017, σ. 229–349).

⁴ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2017/587 της Επιτροπής, της 14ης Ιουλίου 2016, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 600/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων όσον αφορά ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τις απαιτήσεις διαφάνειας για τους τόπους διαπραγμάτευσης και τις επιχειρήσεις επενδύσεων ως προς τις μετοχές, τα πιστοποιητικά αποθετηρίου, τα διαπραγματεύσιμα αμοιβαία κεφάλαια, τα πιστοποιητικά και άλλα προϊόντα χρηματοπιστωτικά μέσα και τις υποχρεώσεις εκτέλεσης συναλλαγών σχετικά με ορισμένες μετοχές σε τόπο διαπραγμάτευσης ή από συστηματικό εσωτερικοποιητή (ΕΕ L 87 της 31.3.2017, σ. 387–410).

στο πεδίο «Αναγνωριστικός κωδικός MiFIR» (δηλ. μετοχών, πιστοποιητικών αποθετηρίου, διαπραγματεύσιμων αμοιβαίων κεφαλαίων, πιστοποιητικών και άλλων μετοχικών χρηματοπιστωτικών μέσων).

- **Το προφίλ ρευστότητας και το επίπεδο προσφορών στο χρηματοπιστωτικό μέσο:** οι τόποι διαπραγμάτευσης θα πρέπει να προσαρμόζουν τα μέτρα διακοπής της διαπραγμάτευσης που εφαρμόζουν λαμβάνοντας υπόψη τη ρευστότητα του χρηματοπιστωτικού μέσου, την ύπαρξη σαφών μοτίβων ρευστότητας, καθώς και πιθανές μεταβολές στη ρευστότητα λόγω προκαθορισμένων συμβάντων, όπως εκδόσεις ή αναμενόμενες εταιρικές πράξεις.

Οι τόποι διαπραγμάτευσης θα πρέπει, ιδίως, να εφαρμόζουν αυστηρότερες παραμέτρους για μέσα που θεωρούνται ρευστά. Η προσαρμογή θα πρέπει να περιλαμβάνει ευρύτερες παραμέτρους ώστε να καλύπτει δικαιώματα εγγραφής και μέσα με χαμηλά επίπεδα δημοσιευμένων τιμών.

- **Το προφίλ μεταβλητότητας του χρηματοπιστωτικού μέσου:** η προσαρμογή των μέτρων διακοπής της διαπραγμάτευσης θα πρέπει να υποστηρίζεται από στατιστική μελέτη της παρελθοντικής μεταβλητότητας ώστε να δίνεται στους τόπους διαπραγμάτευσης η δυνατότητα να συναγάγουν τη μελλοντική μεταβλητότητα.

Οι τόποι διαπραγμάτευσης θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη μετρήσεις όπως η μεταβλητότητα ημερονυκτίου του χρηματοπιστωτικού μέσου, η απόλυτη μέγιστη ενδοημερήσια απόκλιση και η αναμενόμενη συχνότητα ενεργοποίησης του μηχανισμού.

- **Η ανισορροπία εντολών:** οι τόποι διαπραγμάτευσης θα πρέπει να προσδιορίζουν τις περιστάσεις στις οποίες σοβαρές ανισορροπίες εντολών ή εξαιρετικές συνθήκες επιβάλλουν την επαναπροσαρμογή των παραμέτρων των μέτρων διακοπής της διαπραγμάτευσης. Ανάλογα με την περίπτωση, οι τόποι διαπραγμάτευσης θα πρέπει να είναι σε θέση να επαναπροσαρμόζουν με μη αυτόματο τρόπο τις παραμέτρους τους σύμφωνα με προκαθορισμένη διαδικασία και με σκοπό την ελαχιστοποίηση της διάρκειας διακοπής της διαπραγμάτευσης.

- **Οι διαδικασίες και οι κανόνες των τόπων διαπραγμάτευσης:** οι τόποι διαπραγμάτευσης θα πρέπει να εφαρμόζουν μέτρα διακοπής της διαπραγμάτευσης με αυστηρότερες παραμέτρους για συστήματα συνεχούς διαπραγμάτευσης και συστήματα διαπραγμάτευσης βάσει προσφορών (ζευγών εντολών). Οι τόποι διαπραγμάτευσης μπορούν να προσαρμόζουν με διαφορετικό τρόπο τις παραμέτρους μεταβλητότητας, ανάλογα με τη φάση της διαπραγμάτευσης.

- **Εσωτερικές τιμές αναφοράς:** τα μέτρα διακοπής της διαπραγμάτευσης θα πρέπει να προσαρμόζονται με χρήση στατικών τιμών αναφοράς (όπως η τιμή ανοίγματος, η τιμή κλεισίματος, ή η τιμή ενδοημερήσιας δημοπρασίας) και δυναμικών τιμών αναφοράς (όπως η τελευταία τιμή διαπραγμάτευσης ή η μέση τιμή για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα), εκτός εάν ο τόπος διαπραγμάτευσης μπορεί να αποδείξει στην οικεία αρμόδια εθνική αρχή ότι η μεταβλητότητα αντιμετωπίζεται επαρκώς μόνο με στατικά ή δυναμικά όρια.

- **Εξωτερικές τιμές αναφοράς:** οι τόποι διαπραγμάτευσης θα πρέπει, κατά την προσαρμογή των παραμέτρων μεταβλητότητας, να λαμβάνουν υπόψη, χωρίς απαραίτητα να αναπαράγουν, τη στατιστική συσχέτιση των μέσων, ιδίως σε περιπτώσεις διαφορετικών περιουσιακών στοιχείων (π.χ. μέσα σε μετρητά και μέσα μελλοντικής εκπλήρωσης) και διαφορετικών αγορών (π.χ. μέσο εισηγμένο σε πολλαπλές αγορές), και μηχανισμούς για τη διαχείριση της μεταβλητότητας στις αγορές όπου αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης τα μέσα αυτά. Όσον αφορά τους τόπους διαπραγμάτευσης που χρησιμοποιούν μηχανισμούς διαπραγμάτευσης βάσει τιμών αναφοράς, για να είναι έγκυρη η τιμή αναφοράς θα πρέπει να προέρχεται από την αγορά πρώτης εισαγωγής ή τη σημαντικότερη από άποψη ρευστότητας αγορά, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 600/2014⁵. Για τους σκοπούς αυτούς, οι τόποι διαπραγμάτευσης μπορούν να χρησιμοποιούν πληροφορίες σχετικά με τα χρηματοπιστωτικά μέσα στις οποίες το κοινό έχει ελεύθερη πρόσβαση, καθώς και τόπους διαπραγμάτευσης τους οποίους θεωρούν συναφείς.
 - **Διάρκεια της διακοπής:** οι τόποι διαπραγμάτευσης μπορούν να εφαρμόζουν ευέλικτη προσέγγιση κατά τον προσδιορισμό της διάρκειας των διακοπών λόγω μεταβλητότητας και να καθορίζουν με κάποιο βαθμό τυχαιότητας τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης διακοπής διαπραγμάτευσης. Σε αυτήν την περίπτωση, οι τόποι διαπραγμάτευσης θα πρέπει να καθορίζουν και να κοινοποιούν στα μέλη τους το ελάχιστο και το μέγιστο αναμενόμενο χρονικό διάστημα για την επανέναρξη της διαπραγμάτευσης μετά από μια διακοπή.
 - **Νεοεκδιδόμενα μέσα:** οι τόποι διαπραγμάτευσης θα πρέπει να προσαρμόζουν τις παραμέτρους μεταβλητότητας μέσω εκτιμήσεων στις οποίες λαμβάνεται υπόψη σύγκριση παρόμοιων χρηματοπιστωτικών μέσων με αναμενόμενο παρόμοιο μοτίβο μεταβλητότητας βάσει της αναμενόμενης κεφαλαιοποίησης, του κλάδου ή του μεγέθους έκδοσης.
13. Κατά την προσαρμογή των μέτρων διακοπής της διαπραγμάτευσης που εφαρμόζουν, οι τόποι διαπραγμάτευσης θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το πλήθος χρήσεων του μηχανισμού στις πλατφόρμες τους κατά τα προηγούμενα έτη.

5.2 Εξωτερικές κοινοποιήσεις κατά την ενεργοποίηση της διακοπής της διαπραγμάτευσης

14. Οι τόποι διαπραγμάτευσης θα πρέπει να δημοσιοποιούν αμέσως, με τα μέσα που χρησιμοποιούνται συνήθως για τη δημοσιοποίηση της προ- και μετασυναλλακτικής πληροφόρησης, την ενεργοποίηση μιας διακοπής διαπραγμάτευσης (η οποία θα πρέπει να διαφοροποιείται σαφώς από την αναστολή της διαπραγμάτευσης που προβλέπουν τα άρθρα 32, 52 και 69 παράγραφος 2 στοιχείο ιγ) της οδηγίας MiFID II), τον τύπο της διακοπής της διαπραγμάτευσης, τη φάση της διαπραγμάτευσης κατά την οποία ενεργοποιήθηκε η διακοπή, την παράταση και τον τερματισμό της διακοπής.

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 600/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 84).